

Metodologia de monitorizare a segregării școlare

Sesiune de (in)formare a unităților școlare

Indicatorii urmăriți în cadrul monitorizării segregării școlare și datele colectate

Tipuri de indicatori*

- ▶ *Indicatorii privind elevii, mai exact modul de grupare / repartizare al elevilor în facilitățile educaționale disponibile - unități școlare/clădiri ale unității școlare/clase/bănci - în funcție de anumite criterii specificate pe care le vom detalia mai jos;*
- ▶ *Alții indicatori privind elevii, care vizează de această dată anumite aspecte administrative sau de management școlar;*
- ▶ *Indicatorii privind cadrele didactice, care surprind caracteristici ale resurselor umane la dispoziția școlii;*
- ▶ *Indicatori privind organismele de conducere și serviciile de sprijin disponibile;*
- ▶ *Indicatori privind calitatea infrastructurii și a dotărilor unității de învățământ preuniversitar;*
- ▶ *Indicatori privind ethosul școlar (aspecte care țin de promovarea diversității, promovarea incluziunii educaționale și prevenirea/combaterăa segregării școlare prin măsuri și programe educaționale specifice).*

* (detaliați în *METODOLOGIA DE MONITORIZARE A SEGREGĂRII ȘCOLARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR*, prevăzută în Ordinul 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare).

Etapa monitorizării restrânse

- ▶ Etapa 1 a procesului de monitorizare, cea restrânsă, va conține în principal indicatori privind elevii.
- ▶ Acești indicatori vor constitui partea centrală a procesului de monitorizare a segregării școlare, sunt cei prin intermediul cărora se va putea arăta dacă există fenomenul de segregare școlară la nivelul unei școli și cum se poate avansa un set de măsuri pentru desegregare școlară

Gruparea indicatorilor privind elevii

- ▶ În funcție de criteriul etnic (etnia autodeclarată)
- ▶ În funcție de criteriul dizabilității/CES
- ▶ În funcție de criteriul statutului socio-economic al familiilor
- ▶ În funcție de criteriul performanțelor școlare ale elevilor
- ▶ În funcție de criteriul mediului de rezidență al elevilor

Cum se calculează indicatorii?

- ▶ În urma unui proces de colectare a unor date sau informații despre caracteristicile elevilor din școală.
- ▶ Datele colectate sunt relaționate cu criteriile menționate mai sus - etnia autodeclarată a elevilor, elevii cu dizabilități, elevi cu un anumit statut socioeconomic al familiei, cu anumite performanțe școlare sau care provin dintr-un anumit mediu de rezidență (urban/rural).
- ▶ În acord cu procedura de monitorizare a segregării școlare stabilită la nivelul Ministerului Educației Naționale, fiecare școală va trebui să furnizeze datele necesare pentru monitorizarea segregării școlare.
- ▶ Aceste date vor fi încărcate de reprezentanții școlii într-o platformă IT special creată în acest sens, pentru a ușura întregul proces, pentru a diminua timpul necesar acestui demers la nivelul școlii.

Ce se va obține din calcularea indicatorilor?

Datele furnizate de către școală vor permite calcularea ponderii elevilor, care fac parte din fiecare grup definit de criteriile în funcție de care se evaluează segregarea școlară, poziționați în următoarele facilității educaționale:

- ❑ Unitate școlară/structură școlară
- ❑ Clădirile unității școlare - dacă există mai multe clădiri separate în care se derulează cursurile școlare în cadrul respectivei unități școlare (ATENȚIE: la nivel de structură școlară)
- ❑ Clasele din școală
- ❑ Ultimele două bănci din fiecare clasă, acolo unde organizarea și aranjarea spațială a clasei păstrează forma șirurilor de bănci.

Precizări importante

- ▶ Datele furnizate de școală vor trebui să permită și calcularea ponderii elevilor din diferite grupuri pe ani / cicluri de educație, respectiv cei care au absolvit și care s-au înscris la examinări naționale (Evaluarea Națională sau Bacalaureat).
- ▶ De asemenea este important a preciza și faptul că indicatorii se vor calcula pentru toate nivelurile educaționale (exceptând cel universitar), inclusiv pentru ante-preșcolari (creșe), preșcolari (grădinițe), elevi de nivel primar, gimnazial sau liceal.

Datele colectate, două categorii

- A. nivelul individual - date referitoare la elev;
- B. respectiv nivelul școlar - date referitoare la unitatea școlară/structura școlară.

Date privind criteriul etnic

A. Date referitoare la elev

- ▶ Nivelul educațional al copilului, grupa/clasa în care este înregistrat
- ▶ Etnia autodeclarată a elevului
- ▶ Poziționarea elevului în bănci (dacă se află în ultimele două bănci, dacă e cazul)
- ▶ Clădirea în care învață elevul
- ▶ Elevul este absolvent? 1. DA 2. NU
- ▶ Dacă a fost înscris în clasa a VIII-a, s-a înscris la evaluarea națională?
- ▶ Dacă a fost înscris în clasa a XII-a, s-a înscris la examenul de Bacalaureat?

Date privind criteriul etnic

B. Date referitoare la unitatea școlară

- ▶ Dacă în școală au fost constituite grupe/clase în scopul predării în limba maternă a acelui grup etnic sau în sistem bilingv
- ▶ Curriculum-ul la decizia școlii din unitatea dvs. de învățământ reflectă cultura și istoria minorităților naționale existente în populația școlară?
- ▶ Personalul de conducere al unității de învățământ preuniversitar și cadrele didactice ale unității de învățământ preuniversitar au urmat cursuri despre cultura și istoria minorităților naționale care se regăsesc în unitatea de învățământ?

1. DA 2. NU; DACĂ DA, exemple de astfel de cursuri:

-
- ▶ Unitatea de învățământ desfășoară activități extracurriculare care reflectă cultura și istoria minorităților naționale?
1. DA 2. NU
 - ▶ Unitatea de învățământ preuniversitar este dotată cu materiale care reflectă cultura și istoria minorităților naționale (cărți, periodice sau alte resurse educaționale în biblioteca unității de învățământ preuniversitar etc.)? 1. DA 2. NU
 - ▶ Câte cereri au fost depuse în școala dvs. pentru înscrierea la disciplina limba maternă?
 - ▶ Care este numărul elevilor înscriși la această disciplină (pentru fiecare minoritate națională), la nivelul unității de învățământ?
 - ▶ Romi.....
 - ▶ Maghiari.....
 - ▶ Altă minoritate națională, care?.....

Date privind criteriul dizabilității

A. Date referitoare la elev

- ▶ Copilul are dizabilități numai cu dosar DGASPC? 1. DA 2. NU
- ▶ Copilul are CES numai cu certificat de orientare CJRAE? 1. DA 2. NU
- ▶ Copilul are dizabilități cu dosar DGASPC și CES cu certificat de orientare CJRAE? 1. DA 2. NU

B. Date referitoare la unitatea școlară

- ▶ Unitatea de învățământ preuniversitar este dotată cu facilități/ modalități de accesibilizare pentru elevii cu dizabilități? 1. DA 2. NU
- ▶ DACĂ DA, enumerați ce facilități / modalități de accesibilizare există:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

Date privind criteriul statutului socio-economic al familiilor

Date referitoare la elev

- ▶ Care este nivelul de educație formală a părinților/tutorei copilului?(de ex., se va lua în calcul educația cea mai ridicată a unui părinte/tutore care trăiește cu copilul în familie)
- ▶ Pentru copil s-a întocmit dosarul pentru bursă socială, pentru acordarea gratuită de rechizite sau pentru alte forme de ajutor, indiferent dacă beneficiază de acestea sau nu (restricții financiare) 1. DA 2. NU
- ▶ Copilul este instituționalizat sau în plasament familial? 1. DA 2. NU
- ▶ Copilul provine din familie monoparentală? 1. DA 2. NU
- ▶ Copilul se află în întreținerea bunicilor sau a altor membri ai familiei? 1. DA 2. NU

Date privind criteriul performanțelor școlare ale elevilor/mediului de rezidență al elevilor

A. Date referitoare la elev

- ▶ Elevul a fost repetent? 1. DA 2. NU
- ▶ Dacă este la clasa pregătitoare, elevul a frecventat grădinița? 1. DA 2. NU
- ▶ PENTRU ELEVII DE CLASA A IX-A: Care a fost media de admitere la liceu a elevului?
- ▶ PENTRU ELEVII DE CLASA A IX-A: Elevul provine din mediul rural? 1. DA 2. NU
- ▶ PENTRU ELEVII DE CLASA A IX-A: Din ce filieră, profil, specializare / calificare / program de studiu face parte elevul?
- ▶ PENTRU ELEVII DE CLASA A XII-A: elevul este absolvent de liceu? 1. DA 2. NU - pentru rundele de monitorizare din anii viitori
- ▶ Elevul face parte dintr-un program de studiu (de tip "intensiv", "bilingv", sportiv etc.), care a presupus examene / proceduri de selecție a elevilor la intrarea în clasa pregătitoare sau clasa a V-a, la nivel de unitate de învățământ? 1. DA 2. NU

B. Date referitoare la unitatea școlară

- ▶ Care a fost media de admitere în liceu pe filieră, profil, specializare / calificare / program de studiu?

Date privind alții indicatori relevanți

B. Date referitoare la unitatea școlară

- ▶ Unitatea de învățământ preuniversitar are în PDI/ PAS, cel puțin, o țintă strategică pentru promovarea diversității etnice, a incluziunii educaționale și pentru prevenirea și combaterea discriminării și segregării școlare, țintă strategică detaliată în Planul Operațional

1. DA 2. NU

DACĂ DA: criteriul/criteriile de segregare pe care îl/le abordează ținta strategică:

.....
.....
.....
.....

- ▶ Procentul cadrelor didactice calificate, la nivelul unității de învățământ preuniversitar:.....
- ▶ Procentul cadrelor didactice, de la nivelul unității de învățământ preuniversitar, care au gradul didactic II:
- ▶ Procentul cadrelor didactice, de la nivelul unității de învățământ preuniversitar, care au doctorat/ gradul didactic I:
- ▶ Procentul cadrelor didactice suplinoare, de la nivelul unității de învățământ preuniversitar:
- ▶ Procentul cadrelor didactice, de la nivelul unității de învățământ preuniversitar, care au fracțiuni de normă.....

Aspecte importante pentru identificarea elevilor din anumite grupuri

1. În funcție de criteriul etnic (etnia autodeclarată)

- Se raportează doar elevii care și-au autodeclarat etnia sau în cazul cărora părinții și-au autodeclarat etnia
- Este necesar ca datele din școală să fie obținute pornind de la situația fiecărui elev, nu prin estimare grupală, în baza estimărilor realizate cadrelor didactice.

2. În funcție de criteriul dizabilității

- Se va documenta situația elevului prin interogarea familiei acestuia, prin consultarea asistentului social din localitate etc.

3. În funcție de criteriul statutului socio-economic al familiilor

- Se vor identifica datele prin interogarea familiei elevului.

4. În funcție de criteriul performanțelor școlare ale elevilor

- Datele vor fi colectate din documentele oficiale sau arhiva unității școlare

5. În funcție de criteriul mediului de rezidență al elevilor

- Se va identifica rezidența elevului prin interogarea acestuia sau a unui reprezentant legal al acestuia

NOTĂ PRIVIND DATELE CU CARACTER PERSONAL

Datele vor fi furnizate de fiecare școală astfel încât caracteristicile unui elev anume din școală să nu poată fi asociate cu numele sau date de identificare personală a acestuia - vezi secțiunea dedicată completării online a datelor în cadrul platformei IT. În cadrul platformei IT în care se vor încărca datele nu vor putea fi identificați, nominal, cu date personale, elevii pentru care au fost colectate datele.

Modalitatea de evaluare a segregării școlare și de calcul a scorurilor privind segregarea școlară pentru unitățile de învățământ preuniversitar

Valorile indicatorilor

- ▶ Valoarea indicatorilor va fi calculată automat în cadrul platformei IT în baza datelor brute raportate de școală.
- ▶ Calcularea valorilor indicatorilor utilizați în cadrul procesului de monitorizare a segregării școlare nu stă în sarcina reprezentanților unității școlare.

Calcularea scorurilor privind segregarea școlară pentru unitățile de învățământ preuniversitar

- ▶ Valorile indicatorilor vor sta la baza calculării unui scor al segregării școlare, aferent fiecărei școli.
- ▶ După ce datele au fost încărcate de către școală în platformă și validate ca fiind complete, scorul va fi calculat automat prin intermediul sistemului software pus la punct.

Etapele calculării scorului aferent unei școli/unități școlare sunt

FAZA I. Pentru fiecare unitate de învățământ preuniversitar se va calcula un scor aferent fiecăruia dintre tipurile de segregare școlară care pot exista în cadrul acesteia

FAZA II. Evaluarea nivelului de desegregare școlară manifestat în cadrul unei școli

FAZA I. Pentru fiecare unitate de învățământ preuniversitar se va calcula un scor aferent fiecăruia dintre tipurile de segregare școlară care pot exista în cadrul acesteia

Pentru fiecare unitate de învățământ preuniversitar se va calcula un scor aferent fiecăruia dintre tipurile de segregare școlară care pot exista în cadrul acesteia:

1. În funcție de criteriul etnic (etnia autodeclarată)
2. În funcție de criteriul dizabilității/CES
3. În funcție de criteriul statutului socioeconomic al familiilor
4. În funcție de criteriul performanțelor școlare ale elevilor
5. În funcție de criteriul mediului de rezidență al elevilor

Deoarece criteriul 4 se aplică doar unităților școlare de nivel cel puțin primar, iar criteriul 5 este aplicabil doar elevilor din ciclul secundar superior (liceu/școală profesională), în cazul ciclurilor de educație timpurie se vor calcula doar scorurile aferente criteriilor 1, 2 și 3 specificate mai sus; la nivel primar și gimnazial se vor calcula scorurile 1-4, iar la nivel secundar superior toate cele 5 scoruri.

Tip de segregare, forme de segregare

- ▶ Forme de segregare analizate: la nivelul clădirilor, claselor, ultimelor 2 bănci
- ▶ În cadrul fiecărui tip de segregare se va calcula, la nivelul fiecărei unități școlare, un scor pentru fiecare formă de segregare școlară
- ▶ În cadrul fiecărui criteriu sau tip de segregare există aspecte diferite care vor fi luate în calcul.

Scoruri calculate

Tip de segregare	Formă de segregare	Scor	Educație Timpuri e	Educație primară	Secunda r inferior	Secunda r superior
Pe criteriul etnic	La nivelul unității	-*				
	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				
Pe criteriul dizabilității și CES a. dizabilități numai cu dosar DGASPC/sit. med. b. dizabilități numai cu certificat de orientare CJRAE c. dizabilități cu dosar DGASPC/sit. med. și certificat de orientare CJRAE	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				
Pe crt. statut socioec. al fam. a. nivelul de educație formală a părinților/tutorei copilului b. pentru copil s-a întocmit dosarul pentru bursă socială, pentru acordarea gratuită de rechizite sau pentru alte forme de ajutor, indiferent dacă beneficiază de acestea sau nu c. copilul este instituționalizat sau în plasament familial d. copilul provine din familie monoparentală e. copilul se află în întreținerea bunicilor sau a altor membri ai familiei	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				
Pe crt. performanțelor școlare a. repetenție b. frecvența grădiniței pentru elevii de clasă pregătitoare c. media de intrare la liceu pe unitate școlară / pe fiecare colectiv format pentru fiecare filieră, profil, specializare / calificare / program de studiu	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				
Pe crt. mediu rezidență elevi	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				

* La nivelul unității de învățământ nu se acordă un scor dar în fișa școlii va fi analizat decalajul dintre procentul populației școlare aparținând unei minorități naționale și procentul populației de copii aparținând acelei minorități naționale la nivelul unității administrativ teritoriale. Datele statistice privind populația de copii aparținând unei minorități naționale la nivelul unității administrativ teritoriale se vor obține de la INS.

Formula de calcul a scorurilor segregării școlare

- ▶ Scorul înregistrat la nivelul fiecărei școli în funcție de fiecare formă de segregare și pentru fiecare tip/criteriu de segregare școlară se calculează, de principiu, ca diferență între procente calculate în fiecare caz, după formula:
- ▶ $SCOR = \left| \left(\text{procent reprezentat de grupul de elevi în risc a) clădire/ b) clasă/ c) ultimele 2 bănci} - \text{procent reprezentat de grupul de elevi în risc a) în unitatea de învățământ ori structură școlară b) în cadrul nivelului educațional din care face parte clasa - I-a, II-a, III-a etc. c) în cadrul nivelului educațional din care face parte clasa - I-a, II-a, III-a etc.} \right| / 10$
- ▶ Grupul de elevi în risc este definit, conform metodologiei prezente, de criteriul apartenenței etnice, criteriul dizabilității/CES, criteriul statutului socioeconomic al familiei, criteriul performanței școlare respectiv criteriul mediului de rezidență.
- ▶ Acest scor poate lua o valoare de la 0 la 10.

FAZA II. Evaluarea nivelului de desegregare școlară manifestat în cadrul unei școli

- ▶ Scorul pentru un criteriu de desegregare aferent unei unități școlare/structuri școlare va fi scorul cel mai mare obținut de unitatea de învățământ preuniversitar la oricare dintre formele de segregare școlară pentru care a putut fi calculat: la nivelul clădirilor, la nivelul claselor, la nivelul ultimelor două bănci.
- ▶ În cazul situațiilor în care unitatea școlară nu și-a organizat procesul școlar în cadrul mai multor clădiri sau atunci când în clase organizarea spațială nu este sub forma șirurilor de bănci, așa cum am precizat deja, scorul aferent acestor forme ale segregării școlare nu va fi calculat, ci va fi *ex-officio* scorul minim de risc.
- ▶ IMPORTANT! În situațiile - puțin probabile - în care nu se vor primi date, în termenul menționat, din partea unității școlare se va atribui *ex-officio* un scor maxim de risc privind segregarea școlară pentru acel caz.

EXEMPLU IMAGINAR

Într-o școală (la nivel de structură) a cărei activitate didactică se desfășoară în 2 clădiri, avem următoarea pondere calculată a elevilor autodeclarați de etnie romă:

CLĂDIRE A: 30%

CLĂDIRE B: 60%

În unitatea școlară în ansamblu ponderea elevilor de etnie roma autodeclarată este de 50%.

Aplicând formula calculării scorului (care se realizează automat în cadrul platformei IT) vom obține următorul scor pentru segregare școlară pentru:

SCOR CLĂDIREA A: $| (30 - 50) | / 10 = 20 / 10 = 2$

SCOR CLĂDIREA B: $| (60 - 50) | / 10 = 10 / 10 = 1$.

EXEMPLU IMAGINAR

În aceeași școală avem trei clase la nivel pregătitor: pregătitoare A, B și C.

Procentul elevilor romi din clasa pregătitoare este:

- ▶ CLASA PREGĂTITOARE A: 10%,
- ▶ CLASA PREGĂTITOARE B: 70%,
- ▶ CLASA PREGĂTITOARE C: 50%.

La nivelul clasei pregătitoare procentul elevilor romi este de 40% în cadrul unității școlare.

Aplicând formula calculării scorului (care se realizează automat în cadrul platformei IT) vom obține următorul scor pentru segregare școlară pentru:

CLASA PREGĂTITOARE A: $| (10 - 40) | / 10 = 30 / 10 = 3$.

CLASA PREGĂTITOARE B: $| (70 - 40) | / 10 = 30 / 10 = 3$.

CLASA PREGĂTITOARE C: $| (50 - 40) | / 10 = 10 / 10 = 1$.

Se va calcula scorul aferent fiecărei clase din școală.

Apoi se va calcula scorul aferent poziționării elevilor în ultimele 2 bănci în fiecare clasă (diferență între procentul elevilor din ultimele 2 bănci și procentul elevilor la fiecare nivel educațional al școlii).

În cadrul procesului de monitorizare scorul poate fi calculat și în funcție de alte repere dacă acestea vor fi relevante pentru a surprinde cât mai adecvat situația segregării școlare. În urma aplicării metodologiei pilot de monitorizare a segregării școlare, dacă este cazul, vor fi ajustate și calibrate modalitățile de calcul ale scorurilor sau ale pragul de risc.

Rezultatul procesului de evaluare a segregării școlare

Scorurile tuturor criteriilor de desegregare calculate la nivelul fiecărei școli/structuri școlare vor permite evaluarea nivelului de desegregare școlară manifestat în respectivul context școlar și, implicit, vor conduce, acolo unde este cazul, la **recomandări** pentru combaterea **segregării școlare** de orice tip și de orice formă.

Mulțumesc